

192

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŻEGLUGI

z dnia 20 sierpnia 1969 r.

w sprawie pilotażu morskiego.

Na podstawie art. 46 § 1 i art. 216 § 1 oraz § 2 Kodeksu morskiego (Dz. U. z 1961 r. Nr 58, poz. 318) zarządza się, co następuje:

§ 1. Pilotem morskim może być obywatel polski posiadający wymagane kwalifikacje i uprawnienia zawodowe oraz odpowiednie warunki zdrowotne określone odrębnymi przepisami.

§ 2. Do obowiązków pilota należy udzielanie kapitanowi pilotowanego statku porad i informacji potrzebnych do kierowania statkiem w zakresie warunków nawigacyjnych wód, na których pilot pełni służbę.

§ 3. Kapitan pilotowanego statku może upoważnić pilota do bezpośredniego wydawania rozkazów manewrowych. W takim wypadku kapitan pilotowanego statku lub jego zastępca obowiązany jest kontrolować pracę pilota, aby w razie potrzeby mógł zmienić rozkaz wydany przez pilota. Odpowiedzialnym za kierownictwo statku pozostaje w każdym wypadku kapitan statku pilotowanego.

§ 4. Kapitan statku obowiązany jest udzielić pilotowi, niezwłocznie po jego przybyciu na statek, wszelkich informacji dotyczących właściwości nawigacyjnych statku oraz dotyczących jego ładunku w zakresie niezbędnym do należytego wykonania czynności pilotowych.

§ 5. 1. Pilot obowiązany jest odmówić przystąpienia do wykonywania usług pilotowych, jeżeli:

- 1) statek ma zanurzenie większe, niż pozwalają na to ze względu na głębokość portu i toru wodnego obowiązujące przepisy,
- 2) statkowi grozi zatonięcie,
- 3) statek przy wyjściu z portu jest przeładowany lub ma niebezpieczny przechyl,
- 4) statek przy wejściu do portu ma niebezpieczną stateczność,
- 5) statek lub jego załoga nie odpowiada warunkom niezbędnym do bezpiecznego rozpoczęcia manewru.

2. O każdym wypadku odmowy przystąpienia do wykonania usług pilotowych pilot obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić kapitanat portu i postąpić stosownie do otrzymanych dyspozycji.

§ 6. 1. Pilotaż morski dzieli się na:

- 1) pilotaż portowy, obejmujący pilotowanie statków w granicach portów morskich wraz z ich redami,
- 2) pilotaż trasowy, obejmujący pilotowanie statków na morskich wodach wewnętrznych poza granicami portów i red,
- 3) pilotaż pełnomorski, obejmujący pilotowanie statków na morskich wodach terytorialnych i na morzu pełnym.

2. Dokładne pozycje przyjęcia pilota na statek i zejścia jego ze statku oraz wymiany pilotów ustala kapitan portu. Ustalenia te podlegają ogłoszeniu w wydawnictwie Biura Hydrograficznego Marynarki Wojennej „Wiadomości Żeglarskie”.

§ 7. 1. Wprowadzenie pilotażu portowego i trasowego oraz wprowadzenie obowiązku korzystania z usług pilota zarządza dyrektor urzędu morskiego. Wprowadzenie pilotażu trasowego wymaga uzgodnienia z dyrektorem zarządu portu.

2. Prowadzenie usług pilotowych w pilotażu pełnomorskim wymaga zezwolenia Ministra Żeglugi.

§ 8. 1. W portach Gdańsk, Gdynia, Szczecin—Swinoujście oraz na trasie Szczecin—Swinoujście wykonywanie pilotażu należy do zarządów portów.

2. Służbą pilotową zarządu portu kieruje bezpośrednio szef pilotów, powołany w trybie określonym regulaminem służby pilotowej.

3. Regulamin służby pilotowej zarządu portu ustala dyrektor zarządu portu w uzgodnieniu z urzędem morskim i zarządem okręgu Związku Zawodowego Marynarzy i Portowców.

4. Nadzór nad wykonywaniem pilotażu przez zarządy portów sprawuje kapitan portu.

§ 9. 1. W portach innych niż wymienione w § 8 ust. 1 wykonywanie pilotażu należy do urzędów morskich.

2. Regulamin służby pilotowej urzędu morskiego ustala dyrektor urzędu morskiego w uzgodnieniu z zarządem okręgu Związku Zawodowego Marynarzy i Portowców.

§ 10. Ustanawia się następujące stopnie pilotów:

- 1) praktykant pilotowy,
- 2) młodszy pilot,
- 3) pilot,
- 4) starszy pilot.

§ 11. 1. Praktykantem pilotowym może zostać osoba posiadająca:

- 1) co najmniej dyplom porucznika żeglugi wielkiej lub porucznika żeglugi wielkiej rybołówstwa morskiego oraz
- 2) co najmniej 12-miesięczną praktykę na stanowisku II oficera w dowolnej żegludze morskiej na statku o pojemności nie mniejszej niż 300 BRT.

2. W wypadkach uzasadnionych względami eksploatacyjnymi dyrektor urzędu morskiego może wyrazić zgodę, aby praktykantem pilotowym została osoba posiadająca dyplom porucznika żeglugi małej lub porucznika żeglugi małej rybołówstwa morskiego oraz inny rodzaj praktyki pływania niż określony w ust. 1 pkt 2.

§ 12. Stopień młodszego pilota może być przyznany osobie posiadającej:

- 1) 6-miesięczną praktykę w pilotowaniu statków, odbytą pod nadzorem pilota, w stopniu praktykanta pilotowego oraz
- 2) świadectwo złożenia egzaminu przewidzianego w § 15.

§ 13. Stopień pilota może być przyznany osobie posiadającej:

- 1) 24-miesięczną praktykę w pilotowaniu statków w stopniu młodszego pilota albo
- 2) co najmniej dyplom kapitana żeglugi małej lub kapitana żeglugi małej rybołówstwa morskiego i 12-miesięczną praktykę pływania na stanowisku I oficera oraz
- 3) 6-miesięczną praktykę w pilotowaniu statków odbytą pod nadzorem starszego pilota,
- 4) świadectwo złożenia egzaminu przewidzianego w § 15.

§ 14. Stopień starszego pilota może być przyznany osobie posiadającej:

- 1) 48-miesięczną praktykę w pilotowaniu statków w stopniu pilota albo
- 2) dyplom kapitana żeglugi wielkiej lub kapitana żeglugi wielkiej rybołówstwa morskiego z 12-miesięcznym stażem na stanowisku kierownika statku oraz
- 3) 6-miesięczną praktykę w pilotowaniu statków odbytą pod nadzorem starszego pilota,
- 4) świadectwo złożenia egzaminu przewidzianego w § 15.

§ 15. 1. Kandydaci do służby pilotowej, o których mowa w §§ 12, 13 pkt 2 i § 14 pkt 2, obowiązani są po odbyciu wymaganej praktyki złożyć egzamin przed komisją w następującym składzie:

- 1) kapitan portu jako przewodniczący,
- 2) starszy oficer portu jako zastępca przewodniczącego oraz jako członkowie:
- 3) szef pilotów,
- 4) 2 starszych pilotów wyznaczonych przez kapitana portu w uzgodnieniu z dyrektorem zarządu portu,
- 5) przedstawiciel zarządu okręgu Związku Zawodowego Marynarzy i Portowców.

2. Skład komisji egzaminacyjnej dla kandydatów do służby pilotowej w portach, dla których właściwy terytorialnie jest Koszaliński Urząd Morski, ustala dyrektor tego urzędu.

3. Komisję powołuje dyrektor właściwego urzędu morskiego na wniosek kapitana portu.

§ 16. 1. Egzamin odbywa się według programu zatwierdzonego przez Ministra Żeglugi.

2. Komisja może, jeżeli uzna za celowe, poddać kandydata egzaminowi praktycznemu w zakresie wiadomości przewidzianych programem.

3. Złożenie egzaminu komisja stwierdza świadectwem. Świadectwo podpisują przewodniczący i członkowie komisji.

4. Świadectwo jest podstawą do ubiegania się o dyplom uprawniający do samodzielnego pilotowania statków.

§ 17. Dyplomy pilotów wydaje dyrektor właściwego urzędu morskiego.

§ 18. 1. Młodszy pilot uprawniony jest do pilotowania statków o pojemności:

- 1) do 1000 BRT — w pierwszym roku służby,
- 2) do 2000 BRT — po roku służby,

z wyjątkiem statków pasażerskich i statków przewożących materiały niebezpieczne.

2. Pilot uprawniony jest do pilotowania statków o pojemności:

- 1) do 4000 BRT — w pierwszym i drugim roku służby w stopniu pilota,
- 2) do 6000 BRT — po drugim roku służby w stopniu pilota,

z wyjątkiem statków pasażerskich i statków przewożących materiały niebezpieczne.

3. Starszy pilot uprawniony jest do pilotowania statków o pojemności:

- 1) do 8000 BRT — w pierwszym roku służby w stopniu starszego pilota,
- 2) do 12000 BRT — w drugim i trzecim roku służby w stopniu starszego pilota,

z wyjątkiem zbiornikowców przewożących ciecze palne I i II klasy,

- 3) do 16000 BRT — po trzecim roku służby w stopniu starszego pilota,
- 4) bez ograniczeń — po czwartym roku służby w stopniu starszego pilota.

§ 19. W uzasadnionych wypadkach na wniosek szefa pilotów kapitan portu może jednorazowo upoważnić pilota morskiego do pilotowania statku o pojemności o 50% wyższej niż określona w § 18.

§ 20. 1. Przejście pilota ze służby w pilotażu trasowym do służby w pilotażu portowym i odwrotnie może nastąpić po odbyciu 6-miesięcznej praktyki w warunkach nowej służby oraz po złożeniu dodatkowego egzaminu przed komisją przewidzianą w § 15 z zakresu znajomości warunków nawigacyjnych nowego obszaru i obowiązujących na nim przepisów.

2. Zmiana akwenu w pilotażu portowym lub trasowym może nastąpić po odbyciu 3-miesięcznej praktyki w warunkach nowej służby oraz po złożeniu dodatkowego egzaminu przed komisją przewidzianą w § 15 z zakresu znajomości warunków nawigacyjnych nowego obszaru i obowiązujących na nim przepisów.

3. Po złożeniu egzaminu komisja wydaje zaświadczenie stwierdzające uprawnienia do pełnienia służby pilotowej w nowych warunkach.

4. Pilot przechodzący do nowej służby zachowuje posiadany stopień po spełnieniu warunków przewidzianych w ust. 1 lub 2.

§ 21. 1. Z zastrzeżeniem przepisu ust. 2 służbę pilotową w pilotażu pełnomorskim może pełnić tylko oficer po-

siadający dyplom co najmniej kapitana żeglugi małej lub kapitana żeglugi małej rybołówstwa morskiego oraz 12-miesięczną praktykę na stanowisku kierownika statku w żegludzie co najmniej małej.

2. W razie szczególnie trudnych warunków nawigacyjnych służbę pilotową w pilotażu pełnomorskim w granicach żeglugi przybrzeżnej może pełnić tylko starszy pilot, posiadający dyplom co najmniej porucznika żeglugi wielkiej lub porucznika żeglugi wielkiej rybołówstwa morskiego, wyznaczony przez kapitana portu.

3. Posiadanie uprawnień do wykonywania czynności pilotowych w myśl ust. 1 stwierdza dyrektor urzędu morskiego zaświadczeniem.

§ 22. 1. W razie stwierdzenia rażącego naruszenia przez pilota morskiego przepisów regulujących ruch i postój statków, dyrektor urzędu morskiego na wniosek kapitana portu może:

- 1) udzielić posiadaczowi dyplomu pilotowego ostrzeżenia o grożącym mu ograniczeniu lub zawieszeniu uprawnień wynikających z tego dyplomu i nabytej praktyki,
- 2) ograniczyć na okres od 3 do 12 miesięcy uprawnienia pilotowania statków do pojemności określonej dla pierwszego roku służby w danym stopniu pilotowym,
- 3) zawiesić uprawnienia wynikające z posiadanego dyplomu pilotowego na okres od 3 do 12 miesięcy albo zawiesić je na czas nieokreślony oraz uzależnić przywrócenie tych uprawnień od złożenia egzaminu przed komisją określoną w § 15.

2. Decyzję wydaną na podstawie ust. 1 urząd morski przesyła pilotowi, a jej kopię pracodawcy pilota.

3. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania, w razie gdy naruszenie przez pilota przepisów miało związek z wypadkiem morskim podlegającym rozpoznaniu przez Izbę Morską.

§ 23. Wzory dyplomów, świadectw i zaświadczeń przewidzianych w rozporządzeniu ustala Minister Żeglugi.

§ 24. 1. Pilot pełni służbę w przepisowym umundurowaniu.

2. Krój umundurowania oraz wzory dystynkcji i oznak służbowych regulują odrębne przepisy.

§ 25. 1. Piloci, którzy uzyskali stopnie pilotowe przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, zachowują swe stopnie.

2. Uzyskanie następnych, wyższych stopni pilotowych wymaga spełnienia warunków przewidzianych w rozporządzeniu.

§ 26. W wypadkach szczególnych, uzasadnionych względami bezpieczeństwa żeglugi:

- 1) dyrektor urzędu morskiego może na czas określony wprowadzić obowiązek korzystania z usług pilota w pilotażu pełnomorskim w granicach żeglugi przybrzeżnej, wskazując równocześnie instytucję zobowiązaną do wykonywania tych usług,
- 2) kapitan portu w porozumieniu z szefem pilotów może wyznaczyć pilota do wykonania określonej usługi.

§ 27. Traci moc rozporządzenie Ministra Żeglugi z dnia 26 października 1963 r. w sprawie pilotażu morskiego (Dz. U. Nr 48, poz. 273).

§ 28. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia.

Minister Żeglugi: w z. S. Perkowicz